

**ZASADY UDZIELANIA DOFINANSOWANIA
ZE ŚRODKÓW
NARODOWEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA
I GOSPODARKI WODNEJ**

**Rozdział 1
Postanowienia ogólne**

**§ 1.
Stosowanie Zasad**

1. Dofinansowanie ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, zwanego dalej „Narodowym Funduszem” przeznaczane na cele określone w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”.
2. Postanowienia niniejszych Zasad stosuje się odpowiednio do udzielania dofinansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach programów finansowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, a także przedsięwzięć realizowanych z udziałem innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, o ile umowy międzynarodowe, przepisy szczególne lub właściwe procedury nie stanowią inaczej.

**§ 2.
Programy priorytetowe**

1. Przyjmowanie i rozpatrywanie wniosku o dofinansowanie następuje na podstawie programu priorytetowego opracowanego zgodnie z niniejszymi Zasadami, listą priorytetowych programów, kryteriami wyboru przedsięwzięć oraz planem działalności Narodowego Funduszu.
2. Zawarte w programie priorytetowym szczegółowe zasady udzielania dofinansowania oraz kryteria wyboru podlegają ustaleniu przez Radę Nadzorczą Narodowego Funduszu.

**§ 3.
Udzielenie dofinansowania**

1. O udzielenie dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu mogą ubiegać się podmioty podejmujące realizację przedsięwzięć lub zadań określonych w ustawie.
2. O warunkach dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu decyduje Zarząd Narodowego Funduszu, biorąc pod uwagę planowany efekt ekologiczny oraz zabezpieczenie zwrotu przyznanego dofinansowania.
3. Przy podejmowaniu uchwały o dofinansowaniu do przeliczenia wartości dofinansowania udzielanego przez Narodowy Fundusz na walutę lub złote stosuje się średni kurs NBP, obowiązujący w ostatnim dniu roboczym miesiąca poprzedzającego miesiąc podjęcia przez Zarząd Narodowego Funduszu uchwały o dofinansowaniu, chyba że odrębne

przepisy, szczegółowe zasady programu priorytetowego lub właściwe procedury dla danego dofinansowania stanowią inaczej.

4. Zarząd Narodowego Funduszu może postanowić o sfinansowaniu kosztów przedsięwzięcia lub zadania powstałych przed dniem podjęcia uchwały o udzieleniu dofinansowania lub umorzeniu części kwoty pożyczki.
5. Za przedsięwzięcie lub zadanie inwestycyjne uznaje się przedsięwzięcie lub zadanie z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej, w którym ponad 50% kosztów kwalifikowanych przedsięwzięcia lub zadania stanowi koszt:
 - 1) środków trwałych, bądź ich ulepszenia polegającego w szczególności na zakupie, budowie, przebudowie, rozbudowie, rekonstrukcji, adaptacji lub modernizacji, rekultywacji, rewitalizacji, podsadzaniu, renaturyzacji,
 - 2) dostawy/zakupu/wytworzenia wyposażenia/usprzętowania,
 - 3) wartości niematerialnych i prawnych, które będą wykorzystane do produkcji nowych lub ulepszonych produktów lub technologii.
6. W przypadku pożyczki, dotacji oraz przekazania środków jednostkom budżetowym udzielenie dofinansowania następuje w dniu zawarcia umowy cywilnoprawnej.
7. Dofinansowanie może być udzielone na przedsięwzięcie lub zadanie, które nie zostało zakończone przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.
8. W przypadku, gdy na wnioskodawcy spoczywają zobowiązania publicznoprawne na rzecz właściwych organów lub podmiotów lub cywilnoprawne w stosunku do Narodowego Funduszu, dofinansowanie może być udzielone, gdy wnioskodawca wywiązuje się z tych zobowiązań.

§ 4.

Wyplata i rozliczenie środków

1. Wyplata i rozliczenie środków w ramach zawartej umowy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, następuje po przedstawieniu dokumentów potwierdzających poniesione koszty przedsięwzięcia lub zadania.
2. Sposób wyplaty i rozliczenia środków może być uregulowany odmiennie w szczegółowych zasadach udzielania dofinansowania w ramach programu priorytetowego.
3. Na wniosek podmiotu, który realizuje przedsięwzięcie lub zadanie, Zarząd Narodowego Funduszu może postanowić o wyplacie kwoty dofinansowania w formie zaliczki pod warunkiem, że:
 - 1) wnioskodawca utworzy wyodrębniony rachunek bankowy, na który przekazywane będą przez Narodowy Fundusz środki z zaliczki;
 - 2) różnica pomiędzy kwotą odsetek z oprocentowania depozytów bankowych utworzonych z otrzymanej a niewydatkowanej zaliczki, jakie beneficjent uzyskał lub powinien był uzyskać działając z należytą starannością, bez pokrzywdzenia Narodowego Funduszu, a kwotą odsetek od kwoty niewydatkowanej zaliczki, naliczoną zgodnie z postanowieniami umowy, rozliczana będzie z Narodowym Funduszem na warunkach określonych w umowie.

Rozdział 2

Warunki dofinansowania

§ 5.

Formy dofinansowania

Narodowy Fundusz stosuje następujące formy dofinansowania:

- 1) oprocentowane pożyczki;
- 2) dotacje;
- 3) przekazanie środków jednostkom budżetowym;
- 4) nagrody za działalność na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej, niezwiązaną z wykonywaniem obowiązków pracowników administracji rządowej i samorządowej;
- 5) udostępnianie środków finansowych bankom;
- 6) udostępnianie środków finansowych wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej;
- 7) poręczenie.

§ 6.

Promesa

1. Wnioskodawcy, na jego wniosek, może być udzielona promesa dofinansowania.
2. Warunki udzielenia oraz okres obowiązywania promesy określa Zarząd Narodowego Funduszu.
3. Do dofinansowania przyznawanego w związku z udzieloną promesą, stosuje się zasady dofinansowania obowiązujące w dniu jej udzielenia, chyba że warunki promesy stanowią inaczej.

§ 7.

Pożyczka

Program priorytetowy w szczegółowych zasadach udzielania dofinansowania określa w szczególności:

- 1) rodzaj pożyczki;
- 2) wysokość i rodzaj oprocentowania (stałe lub zmienne);
- 3) okres finansowania;
- 4) okres karencji.

§ 8.

Okres finansowania pożyczką

1. Pożyczka może być udzielona na okres nie dłuższy niż 15 lat liczony od daty pierwszej planowanej wypłaty transzy pożyczki, z zastrzeżeniem ust. 2.
2. W przypadkach określonych w szczegółowych zasadach poszczególnych programów priorytetowych, pożyczka Narodowego Funduszu może być udzielana na okres do 25 lat.

§ 9.

Karencja w spłacie pożyczki

1. Przy udzielaniu pożyczki może być stosowana karencja w spłacie rat kapitałowych liczona od daty wypłaty ostatniej transzy pożyczki, lecz nie dłuższa niż 18 miesięcy od daty zakończenia realizacji przedsięwzięcia.
2. Karencji nie stosuje się do pożyczki przeznaczonej na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej.

§ 10.

Umorzenie części kwoty pożyczki

1. Pożyczka, z zastrzeżeniem ust. 4 może być częściowo umorzona pod warunkiem terminowego wykonania przedsięwzięcia i osiągnięcia planowanych efektów. Dodatkowe warunki umorzenia mogą określać szczegółowe zasady poszczególnych programów priorytetowych.
2. W przypadku korzystania przez pożyczkobiorcę z dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu na to samo przedsięwzięcie w formie pożyczki i dotacji kwota maksymalnego dopuszczalnego umorzenia podlega zmniejszeniu o kwotę udzielonej dotacji.
3. W przypadku, gdy wysokość i warunki umorzenia pożyczki zostały określone bezpośrednio w umowie lub odrębnych przepisach powszechnie obowiązujących, umorzenia dokonuje się zgodnie z tymi warunkami.
4. Nie podlegają umorzeniu:
 - 1) kwoty pożyczek, o których umorzenie beneficjent wystąpił po ich spłacie, z wyłączeniem pożyczek, o których mowa w ust. 3;
 - 2) pożyczki przeznaczone na zachowanie płynności finansowej przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej;
 - 3) pożyczki udzielane w ramach umowy konsorcjum;
 - 4) pożyczki wypłacone beneficjentom, którym udzielono dofinansowania na to samo przedsięwzięcie ze środków Unii Europejskiej lub środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi, z wyłączeniem dofinansowania udzielonego ze środków Fundacji Ekofundusz.
5. Wnioskodawcy, w przypadku odmowy umorzenia, przysługuje prawo złożenia do Zarządu Narodowego Funduszu wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Wniosek złożony po 14 dniach od daty doręczenia wnioskodawcy informacji o odmowie umorzenia pozostawia się bez rozpoznania.

§ 11.

Tryb i zasady udzielania i rozliczania dotacji

1. Narodowy Fundusz może udzielać dotacji, w tym:
 - 1) dopłat do oprocentowania kredytów bankowych;
 - 2) dokonywać częściowych spłat kapitału kredytów bankowych;
 - 3) dopłat do oprocentowania lub ceny wykupu obligacji;
 - 4) dopłat do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

2. Podjęcie uchwały o udzieleniu dotacji następuje na podstawie wniosku złożonego na formularzu obowiązującym w Narodowym Funduszu.
3. Wnioski o udzielenie dotacji rozpatrywane są w trybie konkursowym albo w trybie naboru ciągłego.
4. Podstawą przyznania dotacji jest umowa, która określa w szczególności zasady udzielenia, rozliczenia i zwrotu dotacji.
5. Dotacja może być udzielona na okres nie dłuższy niż 10 lat.
6. W celu potwierdzenia osiągnięcia efektu rzeczowego i ekologicznego przedsięwzięcia finansowanego ze środków dotacji, beneficjent składa dokumenty wymagane przepisami prawa oraz umową.

§ 12.

Dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego lub dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych

1. Narodowy Fundusz może:
 - 1) udzielać dopłat do oprocentowania kredytów – wnioskodawcom, którzy samodzielnie wybierają bank;
 - 2) częściowo spłacić kapitał kredytu bankowego;
na warunkach określonych w szczegółowych zasadach programu priorytetowego.
2. Dopłaty do oprocentowania kredytu bankowego udzielane są na okres nie dłuższy niż 10 lat, licząc od daty wypłaty przez bank pierwszej transzy kredytu.

§ 13.

Udostępnienie środków Narodowego Funduszu

1. Narodowy Fundusz może udostępniać środki finansowe na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, gospodarki wodnej i potrzeb geologii na warunkach ustalonych przez Narodowy Fundusz:
 - 1) wojewódzkim funduszom ochrony środowiska i gospodarki wodnej z przeznaczeniem na udzielenie:
 - a) pożyczek,
 - b) dotacji;
 - 2) bankom z przeznaczeniem na udzielenie:
 - a) kredytów bankowych,
 - b) pożyczek,
 - c) dotacji,
 - d) dopłat do oprocentowania lub częściowych spłat kapitału kredytów bankowych udzielanych na cel wskazany w zdaniu wstępnym.
2. Dopłaty do oprocentowania lub częściowe spłaty kapitału kredytów bankowych, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. d), są realizowane przez Narodowy Fundusz za pośrednictwem banków na podstawie zawartych z nimi umów.
3. Do wyboru banków, o których mowa w ust. 2 nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.

4. Szczegółowe warunki udostępniania środków, o których mowa w ust. 1, w tym sposób ich rozliczenia, określają szczegółowe zasady udzielania dofinansowania w poszczególnych programach priorytetowych.

§ 14.

Poręczenia

Narodowy Fundusz może udzielać poręczeń spłaty kredytów oraz zwrotu środków przyznanych przez rządy państw obcych i organizacje międzynarodowe, przeznaczonych na realizację zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej zgodnie z ustawą z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (t.j. Dz. U. z 2003 r. Nr 174, poz. 1689, z późn. zm.). Udzielając poręczenia Narodowy Fundusz pobiera opłatę prowizyjną.

§ 15.

Przekazanie środków

1. Narodowy Fundusz może udzielać dofinansowania w formie przekazania środków na zadania z zakresu ochrony środowiska i gospodarki wodnej realizowane przez jednostki budżetowe.
2. Wypłata środków na rachunek państwowej jednostki budżetowej, na podstawie umowy przekazania środków, może nastąpić nie później niż 31 grudnia 2010 r.

Rozdział 3

Przepisy końcowe

§ 16.

Postanowienie końcowe

W zakresie nieuregulowanym niniejszymi Zasadami mają zastosowanie zasady szczególne, ustalone dla danego programu priorytetowego.

§ 17.

Postanowienie przejściowe

1. Do uchwał w sprawie warunków udzielenia dofinansowania przedsięwzięcia lub zadania oraz do postanowień umowy zawieranej na ich podstawie stosuje się postanowienia Zasad udzielania dofinansowania obowiązujących w dacie podejmowania uchwały przez Zarząd Narodowego Funduszu, z zastrzeżeniem ust. 6.
2. Niniejsze Zasady mają zastosowanie do podejmowanych, w czasie ich obowiązywania, uchwał w sprawie umorzenia części pożyczki.
3. W przypadku umów pożyczek zawartych przed 1 stycznia 2009 r., po spłacie 50% pożyczki, dopuszczalne jest częściowe ich umorzenie, z uwzględnieniem § 10, w wysokości do 10% wypłaconej kwoty pożyczki, pod warunkiem zawarcia umowy w sprawie przeznaczenia umorzonej kwoty na inne przedsięwzięcie ekologiczne, gdy:
 - 1) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 60 dni - w okresie finansowania nie dłuższym niż 10 lat;
 - 2) łączne opóźnienie w spłacie rat kapitałowych i odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 90 dni - w okresie finansowania dłuższym niż 10 lat;

przy czym do wskazanych okresów opóźnień nie wlicza się opóźnienia w spłacie odsetek uiszczonych po terminie określonym w umowie jeżeli kwota spłaconych z opóźnieniem odsetek nie jest wyższa niż 10% kwoty należnych odsetek, z zastrzeżeniem ust. 4.

4. W przypadku umów pożyczek w ramach Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zawartych przed 1 stycznia 2009 r., gdy warunki oraz wysokość umorzenia pożyczki zostały określone w umowie, warunek terminowej spłaty odsetek z tytułu oprocentowania pożyczki zostanie uznany za spełniony, jeżeli łączne opóźnienie w spłatach odsetek z tytułu oprocentowania nie przekroczyło 90 dni, przy czym do okresu opóźnień nie wlicza się opóźnienia w spłacie odsetek uiszczonych po terminie określonym w umowie, jeżeli kwota spłaconych z opóźnieniem odsetek nie jest wyższa niż 10% kwoty należnych odsetek oraz pożyczkobiorca przedłożył wykaz przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska wraz z terminami ich realizacji, na które zostanie przeznaczona umorzona kwota.
5. Postanowienia niniejszych Zasad zawarte w § 5 pkt 3 oraz § 15 obowiązują do dnia 31 grudnia 2010 r.
6. Do wniosków o dofinansowanie złożonych w Narodowym Funduszu do dnia 31 grudnia 2009 r. mają zastosowanie Zasady obowiązujące w dniu 31 grudnia 2009 r. oraz programy priorytetowe opracowane na podstawie „Listy priorytetowych programów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej planowanych do finansowania w roku 2009”, zatwierdzonej uchwałą Rady Nadzorczej nr 129/08 z dnia 23 września 2008 r., z późn. zm.